

ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ SKLIZNĚ LNU ROKU 2005 V ZEMÍCH EU

Skližeň přádného lnu v zemích EU v roce 2005 byla velmi různorodá ve výnosech i jakosti.

Vývoj osevních ploch přádného lnu v zemích EU [ha]			
Země	2005	2004	2003
Francie ⁽¹⁾	79 868	78 281	74 439
Belgie	18 641	19 823	19 306
Nizozemí	4 691	4 517	4 615
<i>Celkem záp. země</i>	<i>103 200</i>	<i>102 621</i>	<i>98 360</i>
Německo	130	180	224
Velká Británie	?	1820	1976
Rakousko	134	110	142
Finsko	?	67	97
Itálie	?	80	20
Švédsko	?	30	0
Lotyšsko	(5 000)	2400	-
Litva	(8 000)	5600	9 400
Polsko	6000	5 745	2 927
Česká republika	4 318	5 499	5 953
Celkem EU⁽²⁾	126 832	124 152	119 099

⁽¹⁾ S výjimkou osevních ploch určených pro papírenský průmysl, kde bylo registrováno : 1640 ha v r. 2005, 1 800 ha v r. 2004, 2000 ha v r. 2003

⁽²⁾ Za rok 2005 nebyly z některých zemí k dispozici ověřené údaje o rozsahu osevních ploch (viz tabulka), skutečná celková plocha v roce 2005 bude vyšší.

Nedílnou součástí kongresů CELC je bilancování, předávání informací o situaci v uplynulém roce a diskuse o předpokládaném vývoji v dalších měsících.

Pro textilní lnářskou výrobu je to příležitost k získání spolehlivých informací, jaké lze očekávat výsledky z nové sklizně a jak se bude vyvíjet obchod.

Ve třech tradičních lnářských západoevropských zemích byla růstová fáze přádného lnu poznamenána velmi rozdílnými klimatickými podmínkami. Přesto by podle odborných odhadů měla být nabídka i poptávka po dlouhém vlákně v celé letošní sezóně v rovnováze.

Pokud se týká nejbližší budoucnosti, jsou snad již všichni rozumní lnáři přesvědčeni o tom, že v příštím roce je nutno dostatečně snížit osevní plochy (asi s výjimkou několika družstevních podniků - pěstitel - zpracovatel ve Francii). Snížení osevních ploch je jediný účinný prostředek, jak obnovit rentabilitu pěstování a zpracování lnu v tímách a vytvořit předpoklady pro zvýšení cen lnářských surovin.

Tradiční areál je stabilizován

Nabídka	Poptávka
130 000 tun	139 000 tun
Produkční kapacita západoevropského lnářského průmyslu	Základní vybilancovaná potřeba lněných surovin v sezóně 2005/2006

To je zjištění sekce CELC - Pěstování a příprava vláken, které prezentovala v říjnu loňského roku na kongresu v Brightonu.

Sestavit pro rok 2006 spolehlivou obchodní bilanci, která by zahrnovala všechny členské státy EU nebylo možné vzhledem k nedostatku potřebných informací (s výjimkou tří tradičních lnářských zemí).

V posledních letech se areál přádného lnu se ve všech třech zemích (Francie, Belgie, Nizozemí) každý rok, s výjimkou r. 2002, zvyšoval.

Při porovnání s rokem 1998, kdy byl rozsah osevních ploch nejnižší, to představuje nárůst o 46 000 ha tj. 82%. V roce 2005 dosáhly lnářské osevní plochy již 103 200 ha.

Podle neúplných informací, měla být v roce 2005 v ostatních zemích Evropské unie rozloha osevních ploch přádného lnu přibližně 15 000 ha. Podle uvedené tabulky se celkový lnářský areál v zemích EU představuje zhruba 118 300 ha, lze však s jistotou předpokládat, že vzhledem k chybějícím údajům bude skutečná plocha vyšší.

V důsledku nepříznivého počasí během růstové fáze a dále z titulu ztrát při rosení a svozu, nutno uvažovat s tím, že ve třech tradičních zemích nebyl sklizen, nebo se nehodil pro turbinové zpracování na dlouhé vlákno stonků z rozlohy cca 2 000 ha. Proto se areál pro počet výroby dlouhého vlákna v západoevropských zemích snižuje na 101 300 ha. Je to přibližně stejný areál který byl uplatněn, po odečtení ztrát, v minulém roce.

Výnos vláken

Zemědělský sektor prožil v roce 2005 zase po mnoha letech nejhorší sezónu. Ušetření nebyli ani pěstitelé lnu. Skližeň roku 2005 nese znaky extrémních výkyvů počasí, (pozdních mrazíků, velmi chladných nocí, místních známek sucha na straně jedné a prudkých bouřek, spojených s poléháním porostů na straně druhé, letních period s tropickými teplotami a následným krupobitím a podobně).

V Belgii bylo těchto extrémů méně, než v Nizozemí, ale i zde je objem sklizených stonků slabší, než v minulých letech. Francie v tomto ohledu dopadla nejlépe, přesto však řada departementů trpěla suchem v době intenzivního růstu a i v období operace rosení.

Po zpracování větších partií z nové sklizně, odhaduje sekce CELC - Pěstování a příprava vláken - průměrnou výdajnost dlouhého vlákna v tradičních západoevropských zemích ve výši 1425 kg/ha. Dobré průměrné výsledky jsou příznivě ovlivněny mimořádnými výnosy ve Francii - včetně 616 kg koudelí, (na bázi zpracované zušlechtně koudelce).

Dá se předpokládat, že ze sklizně 2005 bude vyrobeno cca 144 400 tun dlouhého vlákna, tj. o 10 % více, než v minulém roce. Teoretický přepočtený výnos koudelí představuje z nové sklizně cca 62 400 tun, tj. o 15 % méně, než v předcházejícím roce.

(Kvalitativní rovnováha)

Průměrná výtěžnost lněných vláken z hektaru v západní Evropě			
Sklizeň roku	2005	2004	2003
Třené dlouhé vlákno	1425	1297	1470
Koudel (zušlechtněná)	615	725	590

Při těchto úvahách se musí vždy počítat s teoretickým charakterem výsledků, které vycházejí z celkové úrody a neberou ohled na čas, kdy výsledky - ať již byly jakkoliv přesné - budou realizovány a uváděny na trh.

Skutečný objem vláken, který přijde na trh, není určován jen poslední sklizní, ale hlavně výrobními tírenskými kapacitami. Lze tedy s vysokou pravděpodobností počítat, že na trh přijde 130 000 tun dlouhého vlákna.

Pro perspektivu odbytu je nezbytný správný odhad nabídky a poptávky na světovém trhu. Podle vývoje objemu prodeje lněných surovin, je v poslední době poptávka po západoevropských lněných surovinách na vysoké úrovni. Pokud ovšem nebereme v úvahu problémy cenové, finanční a úvěrové, které tržní rovnováhu narušují.

Zatím nic nenaznačuje tomu, že by měl v krátkém čase nastat faktický pokles spotřeby lněných vláken. Proto autoři bilance přírodních surovin odhadují poptávku po dlouhém vlákně ze západní Evropy, pro sezónu 2005/2006 ve výši 139 000 tun.

Kvalita sklizně roku 2005 je různorodá

Při kvalitativní analýze jsou připomínány klimatické podmínky v západní Evropě v průběhu zrání lnu začátkem léta a později při rosení na lništích, kdy silné deště znemožňovaly obrácení stonků. Sklizeň mohla být, včetně rosení, ukončena až okolo 10. října. To dokumentuje riziko pěstování lnu, které nesou zemědělci z titulu počasí, i když jsou v průměru dobře vybaveni sklizňovou lnářskou technikou.

S odstupem času lze tuto situaci charakterizovat tak, že v severních oblastech těchto tradičních lnářských zemí komplikovala operaci rosení a svoz stonku přemíra dešťových srážek, v jižních oblastech nebyl vždy dostatek dešťů, aby byl proces rosení příznivý a vlákno kvalitně, homogenně vyrosené.

Celá organizace a postup rosení stonků na lništích byla v letošním roce v západní Evropě velmi komplikovaná a zemědělci, pěstitelé lnu si zaslouží pochvalu, že situaci dobře zvládali a sklídili stonky bez ještě větších ztrát.

Kvalitu vlákna lze na základě ověřovacího zpracování materiálů z nové sklizně 2005 v tirmách i přádelnách charakterizovat takto:

- 50% sklizně má vlákno pevné a dobrou, homogenní barvu
- 50% sklizně má vlákno pruhované, nejednotné, dokonce někdy částečně přerosené tudíž nepevné, nebo nedorosené a tedy špatně spřadatelé.

Výsev přádného lnu v roce 2006 se musí snížit

Přestože provedená bilance signalizuje rovnováhu na světovém trhu lnářských surovin pro nastávající sezónu je snad každý lnář v západní Evropě přesvědčen o nutnosti snížení reálné pěstitelských ploch v roce 2006, nebo alespoň o podstatném zpomalení výroby lněných vláken ze stonkového lnu.

V posledním čísle Journal de l'AGPL byla např. zveřejněna výzva, aby každý z členů snížil v roce 2006 výsev nejméně o 10 % oproti roku 2005.

Je to nesporně výzva správná, neboť dnešní nízké ceny nejsou způsobeny jen náhodným výskytem nepříznivých okolností, ale základní příčinou je příliš velká nabídka lněných surovin na trhu. Zásoby lněných surovin nejsou sice příliš vysoké, ale díky aktivní obchodní činnosti se jejich stav všeobecně zvyšoval a dnes jsou nejvyšší od konce devadesátých let. S růstem osevních ploch v posledních letech a zpracováním zbytků lněných stonků z minulých sklizní, které přecházely z jedné sezóny do další, se nekontrolovatelně zvyšovala tírenská výroba. Tato skutečnost, nebude jiná ve Francii ani v roce 2006.

Stručně řečeno na závěr, nyní je bezpodmínečně nutné asanovat - ozdravit nabídku lnářských surovin. To se bohužel zatím neděje. A zdá se, že to ani dnes řada lnářů nechce, nebo neumí chápat. Pramen: Vlas Berichten č. 23/2005

LNĀŘSKÝ TRH - ÚNOR 2006

Osivo přádného lnu

Certifikované osivo dnes nachází snadno odbyt za ceny, které se pohybují většinou mezi 744 Eur až 868 Eur za 1 tunu. Cena je dána odrůdou, stupněm množení a stavem momentální nabídky a poptávky na trhu po žádané odrůdě.

Nabídka na trhu v této komoditě je relativně velmi redukována. Je to snad také tím, že se od nové sezóny očekávalo jisté zvýšení cen a proto prodávající s nabídkou nespěchali. K očekávanému zvýšení cen, jak je z uvedeného cenového rozpětí zřejmé, nedošlo.

Ve druhém únorovém čísle Vlas Berichten 2006 se konstatuje, že i po zahájení osevních prací je poptávka po certifikovaném osivu stále velmi živá.

Dlouhé vlákno

Nyní je snad již možné konstatovat, že v posledních dnech posunul prodej běžného sortimentu vlákna lehce posunul kupředu. Nejde však o žádné význačné změny. Opravdu významné zlepšení nebylo zatím ještě registrováno. Poptávka je nesporně „zkažená“, dynamika je slabá od začátku kampaně. Pokud se vyskytuje větší zájem nákupců, je orientován na vyšší stupně kvality a kontrakt je podmiňován minimální cenou. Větší odbyt dlouhého vlákna v běžných středních kvalitách je stále v nedohlednu.

Souhrnně lze za leden a únor konstatovat, že uzavírané obchody na trhu v této komoditě nemají téměř žádnou dynamiku.

Koudele

Obchod s krátkým vláknem se jeví o trochu lépe než s dlouhým vláknem. Současné obchodní aktivity jsou uskutečňovány na základě kontraktů podepsaných se zástupci čínského průmyslu v posledních dnech minulého roku. Pokud se týká cenové úrovně je situace v obchodě s koudelemi stejná jako u dlouhého vlákna, to znamená, že ceny jsou stále na nízké úrovni. Vyšší obchodní aktivity konečně začali vyvíjet zástupci papírenského průmyslu. Jejich podíl na celkovém objemu prodeje však není rozhodující.

Velké lnářské obchodní domy, které v Belgii zprostředkovávají většinu obchodů s Čínou neztrácejí optimismus a tvrdí, že jejich klienti přistoupí v brzké době ke zvýšeným nákupům a počítají i se změnou cen.

Tabulka světových cen lněných surovin stále bez pohybu

Tabulka světových cen lnářských surovin a vedlejších produktů, pravidelně čtrnáctidenně sestavovaná kanceláří A.B.V. a publikovaná jako světové ceny, nevykazuje v únoru 2006 žádný pohyb.

Vykazované světové ceny lněných vláken a vedlejších produktů na trhu v Belgii v EUR jsou naprosto stejné, jako v lednu 2006.

Pramen: Vlas Berichten č.3/2006, B.M. únor 2006

ANALÝZA SVĚTOVÉHO LNĀŘSKÉHO TRHU

Během plenárního zasedání kongresu CELC v Brightonu přednesl předseda obchodní sekce pan Frederic Douchy analýzu světového lnářského trhu, která byla zaměřena zejména na odbyt dlouhého vlákna. Nikdo se dnes již nediví tomu jak významnou roli zde hraje Čína. Článek uvádí doslovné citace z projevu F. Douchy, který zejména zdůraznil význam sekce pěstování a přípravy lněných vláken a potřebu průběžné celosvětové lnářské reklamy. Řečník také hovořil o zklamání nad malou účastí na posledním kongresu. Malá účast je odrazem klimatu, který vládne ve lnářském sektoru jako důsledek úpadku konjunktury v tomto průmyslovém odvětví.

Čína sama špatně odhadla trh

V západní Evropě zmizela během minulého roku řada přádelen lnu. Pouze některé lnářské evropské podniky, které byly již řadu let delokalizovány směrem na východ, ustály čínský nápor, který zesílil po odstranění kvót začátkem roku 2005.

Někteří politikové soudí, že se evropský průmysl dostatečně nepřipravil na novou situaci, která nastala s uvolněním obchodu. Pravdu mají asi ti národohospodáři, kteří konstatují, že skutečný efekt odstranění politiky kvót nikdo v západní Evropě správně neodhadl, nebo mírněji řečeno, nikdo před jeho důsledky dostatečně důrazně nevaroval a pokud ano, tak nebyl vzat rozhodujícími kruhy na vědomí.

Musíme také konstatovat, že ani Čína sama správně neodhadla velikost potenciálu lnářského trhu, který se jí otevřel. Důsledkem toho všeho byl nespoutaný, bezuzdný rozvoj nových kapacit lnářských přádelen, tkalcoven i úpraven.

Zatímco v čínských přádelnách bylo ještě v roce 1983 jen 23 000 dopřádacích vráten, v roce 2002 je v Číně registrováno 350 000 dopřádacích jednotek s 700 000 vráteny. Přitom nelze opomenout, že se v Číně výkon za posledních dvacet let, vzhledem k technickému pokroku, nejméně zdvojnásobil.

Při odhadech trhu, Čína vycházela ze stejných poměrů, když porovnávala vývoj v Evropě s vývojem v USA, i když šlo o dva zcela rozdílné, nesrovnatelné trhy. Proto také čínští nákupci v Evropě pře-

Ceny lnářských surovin na trhu v Kotrijku - leden, únor 2006

Sortiment	Cenové rozpětí [EUR/100kg]	Přepočet Kč / kg]
Lněné semeno	20,00 – 31,00	5,75 – 8,90
Dlouhé vlákno rosené		
Nízké jakosti	do 123,95	od 35,60
Střední jakosti	123,96 – 148,75	35,60 – 42,70
Lepší jakosti	148,76 – 173,50	42,75 – 49,83
Nejlepší jakosti	od 173,50	od 49,83
Koudelové materiály		
Nízké jakosti	do 9,90	2,84
Střední jakosti	9,91 – 14,85	2,85 – 4,26
Lepší jakosti	od 14,85	od 4,27
Vedlejší produkty		
Odpadové vlákno rosené	3,10	0,89
Odpadové vlákno nerozené	4,00	1,14
Odpadové vlákno při odzrňování	2,48	0,71
Odpadové vlákno z odvl. Duwex	10,00	2,87

cenili velikost trhu, potvrzovali předběžné objednávky na více, než bylo po prvním lednu 2005 skutečně potřeba.

Důsledkem toho byly nadbytečné zásoby základních surovin v roce 2005 a byla zde - v každém případě sice přechodná - ale v současnosti zcela falešná poptávka. Nakonec čínští obchodníci v panice reagovali tlakem na ceny, aniž by tu byla bezprostřední potřeba rozšířeného nákupu.

Co se do Evropy nedoveze jako příze, přijde jako tkanina

Zvýšení dovozu vedlo k efektu tak zvané „nabalované sněhové koule“, tj., že EU reagovala novým zavedením dovozních kvót, alespoň pokud se týká lněných přízí. Efekt tohoto opatření není pro obchod vůbec jasný a srozumitelný především proto, že nově stanovené kvóty nebyly spojeny s kvótami na dovoz lněných látek. Je zde reálné nebezpečí, že ten objem, který se nedoveze do EU jako lněné příze, bude do EU dovezen jako hotová lněná tkanina - přirozeně s následky, které to bude mít pro zaměstnanost v evropských tkalcovnách a úpravárnách lnu.

Můžeme konstatovat, že odstranění kvót neznamenalo pouze zrychlení poklesu produkce evropských přádelen, ale vedlo ke zhoršení rentability, znamenalo likvidaci odběratelů i mimo západní Evropu: A to nejen v Rusku, ve východní Evropě, ale i v Číně samotné.

Proč se nedostavil příznivý efekt dolaru

Jako důsledek velkých kapacit čínských přádelen, existuje mezi podniky navzájem velmi tvrdá konkurence a snaží se zlepšit svoji výchozí pozici výhodným nákupem surovin.

Objem prodeje surovin v sektoru výroby lněného vlákna v prvním semestru roku 2005 sice stoupl, ale ceny jsou stále pod velkým tlakem. Mezitím dolar svým kursem přechodně znamenal výhodu pro exportéry, ale nedodržení sjednaných dohod s čínskými odběrateli, bylo příčinou, že kurs dolaru v zápětí zase poklesl.

Jinými slovy řečeno, když dolar stoupá, je tedy dražší a nakoupí se méně v dolarech. Když dolar klesá, zákazník nakoupí za tutéž cenu v dolarech ve měně Eur lněné vlákno laciněji. V souhrnu jsme my vždy na té nesprávné straně, která je v nevýhodě.

Čínská strana vidí v novém zavedení kvót zdroj problémů. My jsme však přesvědčeni, že bez znovuzavedení politiky kvót nemůže nastat větší poptávka.

Znovuzavedení kvót se naproti tomu postará o snížení cen příze a o jejich stabilizaci, čímž nepřímo zadrží, respektive zpomalí, další pokles cen třeného vlákna.

Čínský trh samotný musí nalézt novou rovnováhu a to si vyžádá svůj čas. Proto se doporučuje přizpůsobit produkci lněných dlouhých vláken současně poptávce. Dnešní denní tírenska výroba je oproti poptávce na světovém trhu příliš velká.

Logické by samozřejmě bylo podstatné snížení rozsahu osevních ploch lnu, ale efekt z tohoto opatření nebude okamžitý.

Není třeba propadat pesimismu

Pěstitelé a výrobci lněných vláken by si měli uvědomit, že objem prodeje v kampani 2004/2005 ukázal, že odbyt této komodity je dostatečný. Pro nejbližší budoucnost není důvod k jakémukoliv pesimismu i když momentální tržní situace dnes dobrá není.

Jsmo přesvědčeni o tom, že ve světě dnes není žádná jiná výrobní alternativa k současné výrobě kvalitních lnářských francouzských, belgických a nizozemských základních surovin.

Tento předpoklad potvrzuje a dokladuje i skutečnost, že se ve světě areál přadného lnu snižuje a to jak v Rusku, tak ve východní Evropě i v Egyptě.

Také reklama je záruka budoucnosti

Je nepochybné, že se musíme nadále a ještě intenzivněji věnovat propagační činnosti. Je známo, že zpracovatelský průmysl v západní Evropě v posledních letech silně oslabil. Z těchto důvodů nemá již delší dobu dostatek finančních prostředků, které by uvolňoval na reklamu.

Na druhé straně si však musíme uvědomit, že lněné výrobky zatím nejsou pro spotřebitele základní životní potřebou. Jen málokdo má na příklad bezprostřední potřebu nosit oděv ze lnu a znát jeho přednosti. Je v našem zájmu, aby byla široká spotřebitelská veřejnost přesvědčena o výhodnosti užívání lněného plátna. Jako profesionálové bychom měli umět správně vysvětlovat výhody užívání lněných výrobků.

Pěstitelé i výrobci lněných vláken, musí mít prořadý zájem na reklamě a měli by organizaci reklamy v Evropě držet ve svých rukou. Koordinovaná a správně zaměřená reklama, potřebuje dostatek finančních prostředků, ale zajišťuje nám budoucnost. Proto se musí celý lnářský sektor účinnou reklamou zabývat a starat se o ni.

Pramen: Projev vedoucího sekce CELC- Obchod, na kongresu V Brightonu. Přetiskl Vlas Berichten č. 23/2005.

KONGRES CELC V BRIGHTONU (Konfederace se radila o své budoucnosti)

První kongres CELC, který se od roku 1989 konal ve Velké Británii, se netěšil velkému zájmu. Pouze sedmdesát řádných členů se sešlo v jižní Anglii ve městě Brightonu a to znamenalo nejnižší účast v historii pořádání kongresů CELC.

Je otázkou, zda příčinou nízké účasti zástupců široké mezinárodní členské základny, je špatné klima v organizaci CELC, vlivem dlouhodobě nedobré ekonomické situace v celém sektoru, nebo je to důsledek špatné organizační činnosti, samotné lnářské a konopářské organizace.

Příčina neúčasti řady členů na kongresu v Anglii, je pravděpodobně v kombinaci obou z citovaných důvodů. Doufáme, že na dalším kongresu, který se má konat v říjnu roku 2006 v Praze, bude účast vysoká a sejde se tam plný počet účastníků.

Dva rozhodné kritické roky

Evropský len a lněné textilní výrobky zažívají v současné době těžké časy. Podle vyjádření předsedy CELC pana Patricka Lagae, budou příští dva roky rozhodující a nejzávažnější pro budoucnost našeho průmyslu. Naš lnářský sektor se nevyhnul a neunikl důsledkům zesvětovění lnářského průmyslu. Brzy nastane v celém oboru zase rovnováha, ale vývoj potřebuje svůj čas a cesta k normálním poměrům nebude bezbolestná.

Ani Čína není ušetřena velkých problémů, neboť příliš velké rozšíření kapacit lnářských přádelen, tkalcoven a úpraven si vyžádá nutně oběti.

Dnešní evropská výroba lněných vláken je silně závislá na obchodech s Dálným východem. Velké čínské lnářské kapacity mají svůj vliv na vývoj cen lnářských surovin na světovém trhu. Velmi brzy budou i evropské objemy obchodu se lnem závislé zejména na čínském trhu.

Světový trh dnes nabízí příliš mnoho třeného lnu. Je nejvyšší čas přizpůsobit výrobu lněných surovin světové poptávce.

Nutnost snížit rozsah osevních ploch přadného lnu v roce 2006 je logickým důsledkem a vyústěním předcházejících aktivit. Je třeba počítat i s tím, že efekt ze správného rozhodnutí o snížení osevních ploch nebude okamžitý.

Podle předsedy obchodní sekce CELC pana F. Douchy není situace na trhu vůbec dobrá, není však třeba být pesimistou.

Je skutečností, že v současné době neexistuje žádná alternativa stejné úrovně pěstování a zpracování dlouhého třeného vlákna špičko-

vé kvality potřebného k výrobě atraktivního a přepychového lněného textilu.

Kromě toho je známo, že se výroba dlouhého vlákna ve třetích zemích, tj. v Číně, Rusku, Ukrajině, Bělorusku a v Egyptě se citelně snižuje. Proto také pan Messaggi od firmy Linificio neočekává snížení spotřeby lněných základních surovin, ale spíše stabilizaci jejich spotřeby.

Předseda obchodní sekce CELC vyzval pěstitele a zpracovatele lněných vláken, aby svoji propagační činnost zaměřili na zdůraznění vysoké kvality západoevropského lnu a jeho využití pro výrobu vysoce kvalitního, kreativního a luxusního lněného zboží.

Mzdové náklady na výrobu lněných přízí jsou v porovnání s jinými materiály velmi vysoké. Obdobně je to s náklady na tkaní zejména velmi kvalitního žakarského zboží.

Proto jsou západoevropští přádelci i tkalci velmi citliví na konkurenci třetích zemí, kde se často nedodrží mezinárodně dohodnutá pravidla.

Snad už jen ty přádelny, které mají svoje výroby delokalizovány na východě, mohou mít proti „čínskému orkánu“, na trhu ještě nějakou šanci.

Tkalcům lnu hrozí ze všech stran postupná „banalizace dezénů“, (dezinatérská myšlenková mělkost, vyvolaná tlakem na snižování produkčních nákladů) a to znamená ztrátu nejdůležitější zbraně v konkurenci - ztrátu invence a vysoké kvality.

Takové konce nesmíme připustit a je třeba i za cenu nákladné reklamy „očistit štít kvality lněného vlákna“.

Uplynulý rok

Na konferenci v Brightonu byla zveřejněna bilance uplynulé lnářské kampaně. Tírenska výroba dosáhla v minulé sezóně rekordního objemu výroby dlouhého vlákna. Ceny lněných materiálů však byly v průběhu celé sezóny pod velkým tlakem. Vysoký prodej dlouhého vlákna je důsledek obrovského nárůstu kapacit čínských lnářských přádelen. Ze 350 000 doprácích vřeten v roce 2002, vzrostla jejich kapacita na současných 700 000 vřeten. Proto také dnes panuje i mezi evropskými lnářskými podniky vzájemná krutá a ostrá konkurence. Každý podnikatel se proto snaží uhájit a upevnit si své postavení na lnářském trhu, aby obstál v cenové konkurenci.

Běžně by měl být kursovní pohyb \$ k měně €, tak jak jsme jej zaznamenávali, výhodou vývozců. Předseda sekce F. Douchy podal odborný výklad o tom, proč tomu tak v případě exportu lněného materiálu ze západní Evropy v minulém období nebylo. Tento výklad byl velmi zajímavý a poučný. Proto se časopis Vlas Berichten k výkladu pana Douchy při nejbližší příležitosti vrátí.

Situace evropských přádelen lnu skutečně budí starosti. Oproti prvnímu pololetí roku 2004 poklesly v roce 2005 dodávky mokropředěných i suchopředěných lněných přízí o 16%. Roční snížení výroby se odhaduje na 25 až 30%, oproti roku 2004.

Tkalcovny lnu vykazovaly letos v prvním pololetí výrobu o 15% nižší, než ve srovnatelném období v roce 2004. Výrobní sortiment západoevropských lnářských tkalcoven se však v letošním roce lišil oproti roku loňskému svou skladbou. Pokles výroby nastal hlavně v sortimentu lněných pláten pro interiéry, v dekoračních tkaninách, v košilovinách a oděvních látkách pro konfekci, zejména v dámských šatovkách. Příčinou byl zvýšený dovoz podobného sortimentu z Číny.

Zahraněční obchod

Celkový obchod se lněnými přízemi v roce 2004 měl v rámci EU záporné saldo ve výši 30 milionů EUR. Objemově vyjádřeno to znamená, že dovezených lněných přízí bylo o 6 000 tun více, než přízí vyvezených. Kilogramové ceny však v průběhu roku klesaly. Čína snížila ceny vyvážených přízí, až na 5,50 EUR/kg. Tato asijská země zvýšila také podíl dovozu lněných přízí z původních 28% za první pololetí roku 2004, na 61% v prvním pololetí roku 2005.

Bilance zahraničního obchodu lněných vláken byla opět pozitivní v hodnotě a sice činila cca 200 milionů EUR, ale negativní při porovnání objemu. I zde bylo manifestační snížení ceny až o 6,25 EUR/kg dílem Číny.

Při porovnání výsledků r. 2005 s předchozím rokem se podíl Číny na trhu EU zdvojnásobil na celých 52% na úkor Ruska, které svůj podíl na dovozech z EU snížilo z 51% na 28%.

Důležité je vědět, že dovozy z Ruska tvořily hlavně látky nižších kvalit, vyráběné na bázi domácích surovin, které nejsou konkurenci schopné se západoevropskou produkcí. Čínské vyvážené lněné látky jsou vesměs vyráběny z dovážených evropských, kvalitních surovin.

Globalizace má jednosměrný trend

Na kongresu CELC se hodně diskutovalo o odstranění kvót pro textilní zboží.

Další liberalizace světového obchodu povede ke zvýšení dovozního toku lněných tkanin z Číny a ta se stává konečným vítězem. Trnem v oku jsou západoevropským tkalcům hlavně konkurenční ceny, jak k jejich stanovení přistupuje čínská strana a které jsou třikrát až čtyřikrát nižší, než možnosti evropských výrobců.

Import lněných tkanin má problémy v důsledku nedostatků ochranné směrnice, která byla vydána jen pro lněné příze. Co se dnes neobjevuje na trhu jako příze, je na trhu bráno jako tkanina.

Globalizace byla hlavním tématem příspěvku předsedy Euratexu F. Libeerta. Konstatoval, že globalizace v textilu a v konfekčním průmyslu funguje výlučně jen jedním směrem. Export na uzavřené trhy stále není možný a naše textilní podniky jsou relativně malé, aby mohly samy investovat v daleké cizině. Je proto nesprávné tvrdit, že snížení dovozních cen poslouží naší spotřebě.

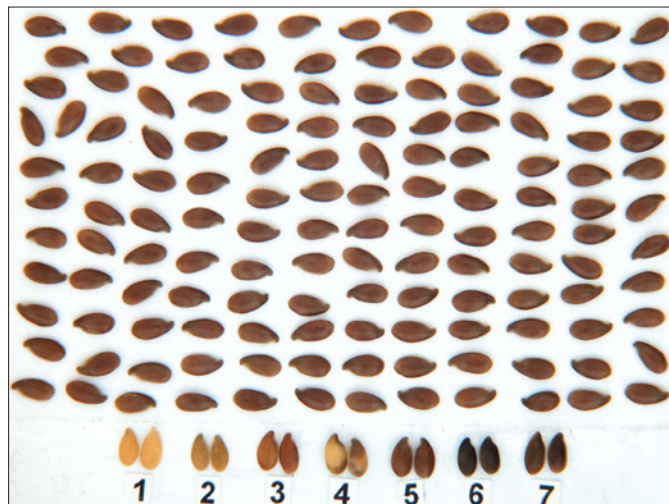
Předseda Evropského textilního a konfekčního průmyslu sekce CELC tkalcovny konstatoval, že západoevropské tkalcovny plně podporují každou akci, která je zaměřena na odstranění čínského dumpingu. Zástupce Evropské komise na konferenci ujistil tkalce, že všechny přednesené námítky a stížnosti budou objektivně a pozorně prověřeny.

Sklizeň roku 2005

Francie, Belgie a Nizozemí letos stabilizovaly svůj areál přádného lnu pro textilní účely v rozsahu 103 200 ha, což je zhruba úroveň roku 2004. Nejsou v tom zahrnuty cca 2 000 ha, protože nebyly vhodné pro výrobu klasického lněného dlouhého vlákna, z důvodů nepříznivé počasí v průběhu vegetace, nebo při procesu rosení.

Pro kapacity Íren je tedy k dispozici materiál pro výrobu přibližně 130 000 tun dlouhého vlákna.

Na druhé straně (za normálních tržních poměrů, při vyloučení cenových tlaků a spekulací), by měla být poptávka po západoevropském dlouhém vlákně na světovém trhu ve výši 139 000 tun.

Hodnocení tvaru a barvy lněného semene, foto Agritec

Podle těchto teoretických úvah, by měl být trh dlouhého vlákna v západní Evropě v sezóně 2005/2006 v rovnováze. Co se týká kvality, lze na základě dosud zpracovaných partií konstatovat, že první polovina je barevně jednotná a má dobrou pevnost, zatímco druhá polovina sklízí horší kvality, nejen co do vzhledu, ale zejména má malou pevnost. Je to důsledek nepříznivého počasí na konci fáze rosení a problémů při sběru stonku.

Snížení areálu v roce 2006

V příštím roce se očekává ve všech třech klasických produkčních lnářských zemích snížení osevnicí ploch přádného lnu. Dnes si je již každý vědom toho, že je bezpodmínečně nutné, podřídit nabídku dlouhého vlákna poptávce, s cílem vytvořit tak předpoklady a podmínky k výraznějšímu zvýšení cen.

Zdá se však, že na francouzské straně není dostatek solidarity a bohužel právě tak ani chuti, tuto bolestivou operaci uskutečnit. Některé velké francouzské zemědělské kooperativy, které tradičně pěstují přádný len, nejsou zatím přesvědčeny o tom, že je jejich povinností snižovat rozsah pěstování a chtějí mít volnou ruku. Spoléhají na vysoké výnosy ve sklizních a na špičkovou kvalitu a jsou toho názoru, že ten, kdo umí vyrábět dobrý materiál, prodá jej i v ostré konkurenci za dobrou cenu.

Reklama je nutná

Lněné tkaniny nejsou dnes, sami o sobě, naprosto nezbytnou životní potřebou. Jejich užití odpovídá spíše tomu, jak dalece je kupec přesvědčen o výhodnosti a potřebě jejich nákupu. A právě toto vědomí výhodnosti a potřebnosti, musí být podporováno dobře koordinovanou a profesionální strategií reklamy. Lněné zboží které propagujeme, musí být skutečně vysoce kvalitní. Musí být atraktivní, exkluzivní.

Podle předsedy obchodní sekce CELC F. Douchy, je dnes finální lnářský sektor v Evropě velmi oslaben a nemá dost finančních prostředků, aby skutečně účinnou lnářskou reklamu realizoval. Vyzval proto sekci pěstování a přípravy vlákna, aby převzala úkol propagace a zabezpečila budoucnost užití lnu a lněných výrobků. Bez účinné reklamy skutečně hrozí snižování spotřeby lněných pláten v Evropě.

Definitivní rozpočet reklamní agendy lnu na rok 2006 ještě není sestaven. Podle vyjádření odpovědných pracovníků jednotlivých sekcí, kteří dnes svým podílem reklamu financují, lze pro příští rok počítat se stejnou částkou, jako v letošním roce, tj. cca 1,25 milionů EUR.

Z módní přehlídky FAO Flax, Port Elizabeth

Vzhledem k mimořádným finančním problémům, které panovaly v některých zemích, nejsou zatím někteří členové CELC schopni svoje příspěvky zvýšit.

Podpora zpracování stonkového lnu se strany EU

Všichni účastníci kongresu byli jednotní v názoru, že zpracovatelskou podporu stonkového lnu i konopí setého je nutno zachovat. Výrobní organizace byly vyzvány, aby toto stanovisko podporovaly a prosazovaly u svých národních organizací a organizací EU.

Nový pohled na CELC

Tak, jak se očekávalo, bylo odsouhlaseno i vytvoření nové sekce CELC „Technická aplikace lnu a konopí“. Založení nové sekce bude oficiálně oznámeno na mimořádném shromáždění v měsíci listopadu. Ze stanov bude odstraněno „omezení netextilní“ a tím bude umožněno členství v CELC řadě nových členů, zejména z konopářské branže.

V závěrečném slovu opět zdůraznil předseda P. Lagae význam jednání a práce CELC v nadcházejícím roce pro celý lnářský a konopářský průmysl. Konfederace musí přizpůsobit své záměry, prostředky, strategii i reklamu novým hospodářským poměrům v mezinárodním kontextu. Zároveň bude třeba, ve stanovách konfederace přepracovat některé, dříve „pevné hodnoty“, které již neodpovídají současnému pokroku a novým společenským poměrům.

Pramen: Vlas Berichten č. 21/2005

Kongres CELC se bude letos konat v říjnu v Praze

VÝSEV PŘÁDNÉHO LNU SE MUSÍ SNIŽIT

V článku Journal de l'AGP, listopad - prosinec 2005, vysvětloval předseda organizace francouzských pěstitelů lnu Xavier Talpe, proč bude nutné po deseti letech trvalého růstu osevnicí ploch přádného lnu ve Francii, tento areál v roce 2006 snížit nejméně o 10%. Časopis Vlas Berichten přetiskl v posledním čísle z roku 2005 1 podstatnou část projevu, který autor adresoval francouzské lnářské veřejnosti.

Skutečnost

- Deset let jsme byli svědky rostoucího trhu. V letech 1988 až 1996 prodávali producenti lněných vláken z našich třech západoevropských zemí průměrně ročně cca 60 450 tun třeného lnu. V kampani let 2004/2005 bylo prodáváno již 136 000 tun této komodity.
- Díky reklamě je len a lněný textil nepřetržitě již jedenáct let v módě. Dříve se módní vlna vracela asi tak jednou za pět let.
- Trvalá móda a obliba lnu umožnila rozvoj čínských přádelen, které zaplavily evropský trh lněnými přízemi a tkalci pak hotovými a lacinými látkami a dalšími výrobky. Na příklad čistě lněná košile nyní stojí 40 Eur, oproti její ceně 120 Eur v roce 1994.
- Z oportunit se nakonec stalo riziko. Cenový tlak čínského zboží je stále velmi značný a s velkou nabídkou klesají ceny. Je to stejné jak u hotových výrobků, tak i u základních textilních surovin. 70 až 80% francouzských lnářských surovin je exportováno do Číny. I zde vedou velké dodávky a také velké zásoby ve všech kvalitách a v celé šíři sortimentu k negativní cenové spirále.
- Zajímavé je porovnání vývoje cen a zásob, které jsou prezentovány v grafu. Jakmile zásoby přesáhnou 40 tun - tj. tříměsíční výroba v sektoru - snižují se ceny.

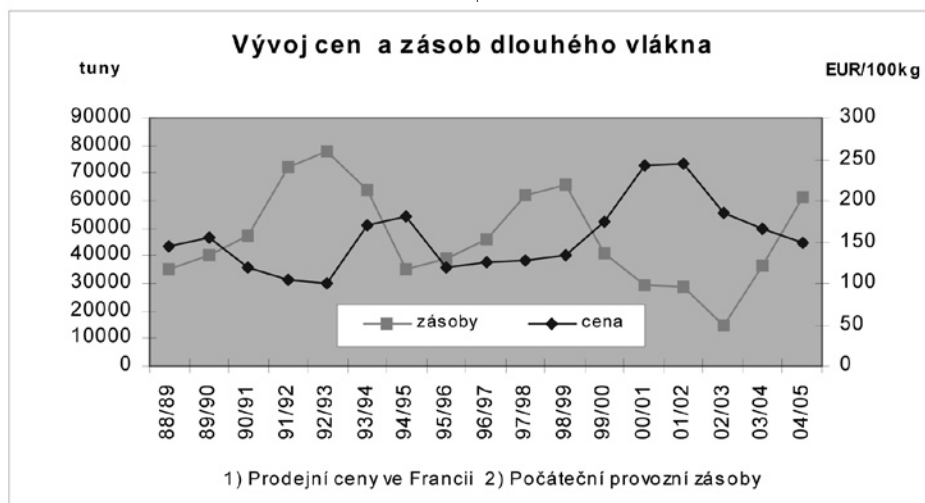
Jak si pomoci ?

- Jednou z možností, jak rychle zlepšit situaci, by mohlo být organizované snížení tírenske výroby dlouhého vlákna v kampani v roce 2006. Tím by byl podán důkaz, že francouzští producenti lněných surovin, zodpovědně přistupují k dosažení rovnováhy na trhu lnářských surovin.
- Zároveň by měla meziprofesionální organizace CIPALIN lépe dohlížet na výrobu a lépe organizovat prodej surovin. Proč na příklad nehledáme cestu k jiné, třeba společné klasifikaci lněných vláken? Není na čase utvořit společnou frontu proti čínským přádelnám, které se mezi sebou uměly dohodnout a srážejí naše ceny na minimum ?
- V rámci zkvalitnění výroby bychom mohli zabránit výsevu lněných porostů na souvraticích parcel. Všechna zmíněná opatření by byla účinná, ale nelze je provádět neorganizovaně. Asi nejlepší a nejučinnější opatření lze docílit správnou kombinací zmíněných návrhů.

Závěr.

V době krize je výrobce zákonitě vždy v nevýhodě. Proto je nutno, aby francouzští pěstitelé přadných dnů pochopili, že jestliže AGPL radí, aby se v roce 2006 osevní plochy lnu snížily o 10%, je to názor správný, jedině účinný a musí být realizován.

Pramen: Journal l'AGPL.
Přetiskl Vlas Berichten č. 24/2005

NOVÁ ZÁKLADNA MNOŽENÍ PŘADNÉHO LNU V ZÁPADOEVROPSKÝCH ZEMÍCH

Tři tradiční západoevropské lnářské země zajišťovaly množení schválených odrůd přadného lnu ve sklizni roku 2005 na ploše 22 780 ha. Ve srovnání s rokem 2004 je to pokles o 3,5%. Rozhodující podíl na množení má Belgie a pokles zde činil 15,4%.

Francouzští semenáři jsou názoru, že je třeba i v tomto sortimentu vytvořit dostatečnou rezervu a také vzhledem k velké možnosti exportu, navýšit plochy pro množení.

V roce 2003 dokladovaly zápisy k množení plochu v rozsahu 27 617 ha. Situace v obchodě s certifikovaným lnářským osivem se dosti změnila a proto se i rozhodování o rozsahu pěstitelských ploch množení vždy raději odsouvalo na další rok. Nakonec převládl názor, že podíl zápisu rozlohy ploch množení přadného lnu, určeného pro textilní účely, by se měl pohybovat okolo 22%, z celkového osetého lnářského areálu.

Situace v jednotlivých státech

Podrobný rozpis zápisů množení přadného lnu, za poslední dva roky, podle jednotlivých odrůd, přináší připojená tabulka. Všimáme-li si podrobněji tohoto přehledu v roce 2005 v Belgii, pak je závěr jednoznačný. Agatha (nárůst o 16%) nahradila dosud nejrozšířenější odrůdu Electra, která byla nejvíce zastoupena již od roku 2000.

Ke změně nejrozšířenější odrůdy došlo také v Nizozemí, kde naopak Agatha opustila vedoucí pozici ve prospěch odrůdy Marylin. Jen ve Francii se vedoucí pozice odrůdy Hermes nezměnila po dobu tří let a je také nejrozšířenější odrůdou v západní Evropě. I její nárůst před následující Marylin a Agathou je více než výmluvný. Jinak vše naznačuje tomu, že se také budou o nástupnictví ucházet další dvě nové odrůdy, které se začaly tvrdě prosazovat a sice Alizée a Drakkar.

Tři západní země a tři odrůdy lnu

Z uvedeného je zřejmé, že se jmenované tři odrůdy opakovaně umísťují v čele v čele seznamu množení i v roce 2005. Tři tradiční lnářské západní země tedy neměnily zásadním způsobem odrůdový vklad v poslední sklizni.

Odrůda Hermes je na prvním místě od roku 1999, tedy před ostatními odrůdami s nárůstem přibližně 9%. Určitý pokles u části hlavních francouzských odrůd, byl ve prospěch méně užívaných odrůd, v diagramu výslovně neoznačených jako „zbytek“. Druhé místo je stále vyhrazeno odrůdě Agatha, i když tato odrůda zaznamenala v roce 2005 pokles o 18%.

Na třetím místě je odrůda Marylin, která zaznamenala zvýšení o 8%, oproti roku 2004.

Areál množení přadného lnu v západních zemích v letech 2005 a 2004 v hektarech.

Odrůda	Belgie		Francie		Nizozemí		Celkem	
	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004
Adelie	0	0	101	89	0	0	101	89
Agatha	2 088	1 806	1 432	2 297	1 017	1 425	4 537	5 528
Alizée	0	0	970	183	0	0	970	183
Aurore	0	0	0	35	0	0	0	35
Bonita	0	0	0	0	3	0	3	0
Caesar	59	186	0	0	93	87	152	273
Diane	0	0	769	771	0	0	769	771
Drakkar	0	0	819	268	0	0	819	268
Elektra	1 626	2 142	189	323	569	494	2 384	2 959
Elise	0	38	0	0	0	0	0	38
Escalina	163	348	0	0	14	10	177	358
Hermes	466	713	6 225	6 623	588	643	7 279	7 979
Ilona	71	314	20	86	13	3	104	403
Lea	0	0	17	0	0	0	17	0
Lorea	0	0	201	177	0	0	201	177
Marylin	365	337	2 548	2 535	1 262	998	4 175	3 870
Melina	92	0	322	70	69	69	483	139
Sofie	0	0	0	0	14	2	14	2
Suzanne	9	0	77	0	148	22	234	22
Venus	0	0	6	9	0	0	6	9
Veralin	81	53	69	118	0	14	150	185
Viking	0	0	202	317	0	0	202	317
Ostatní	0	0	3	0	0	0	3	0
	5 020	5 937	13 970	13 901	3 790	3 767	22 780	23 605

Procentní podíl hlavních odrůd množení přadných lnů v západních zemích v roce 2005.

Pramen: Vlas Berichten č.2/2006